

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Alföldi árkak: 8 korona
 Magyarországi: 15
 Magyarországi: 5
 Magyarországi: 20

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A debreceni szabadelvűpárt Kossuth-utcai kerülete folyó évi március hó 19-én (szombaton) délután 5 órakor a Bika szálloda cukrász termében szervezkedő ülést tart, melyre a kerület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

A haza.

márc. 16.

Tudjátok-e mi az a haza? Olvassátok el a szibériai utazás borzalmasságait. Negyven napon át 30—40 fokos hidegben végtelen jégmezőkön száguld keresztül a mozdony, maga után vontatva a teher szállító kocsikat, amelyekben az egyszer nem marhat szállitanak, hanem ami olcsóbb ennél — embert. Orosz katonákat visznek a rémes távolságba a vonatok, emberek száz ezreit, akik mennek a világ tulsó részébe, hogy meghaljanak azért a hazáért, amely elnyomja, kizsarloja, emberszámba nem veszi és kinozza őket. Mennek a muzsikok és mennek a zsidók, vérüket ontani azért a hatalomért, amely csak nyügöt és szolgaságot, üldöztetést és megvetést ad nekik; meghalni azért a cárért, aki őseivel együtt soha nem igyekezett népének szívéhez férközni és szabadságot nem ad neki most sem, midőn az egész művelt világon alkotmány és szabadság van; mennek küzdeni annak a hadseregnek dicsőségéért, amely a szuronyok millióival tart fel egy zszarnoki hatalmat. Ólomgolyóval és kancsukával némitja el a milliók jaját; mennek, hogy továbbra is biztosítsák azt a közigazgatást és állami rendet, amelynek a kancsuka és Szibéria ólombányái a fundamentumai.

Ti szegény, derék orosz katonák ti rabszolgaságban szynlő mu-

szikok, ti halálra üldözött megvetett zsidók, mért mentek mégis vigan és lelkesen a háboruba?

Ha megver titeket az ellenség, még csak rosszabb lesz a sorsotok, a megalázott zszarnoki uralom rajtatok tölti ki boszuját. Ha pedig győztek: még gögösebb és telfuvalkodottabb lesz a zszarnoki hatalom, a szuronyok félelmesebben fognak vilogni, a kancsuka éleesebben fog suhogni!

Mégis mennek.

A tulsufolt marha-vagonokban, a 40 fokos hidegben, a bűzös párázatokban, a tisztátalan ruhában, az állatnak is rossz élelmezés dacára, ti a nemzeti himnuszt éneklitek és bátran mentek Kelet-Ázsia irtóztatóan nagy mézszárszékébe...

Mért mentek?

A hazáért mentek.

A hazáért, amely elvitázhatatlanul a tiétek, éppen úgy, mint a félelmetes hatalmu cáré; a levegőért, melyet szivtok, virágért, madárdaláért azoknak a mezőknek, amelyek nem a tiétek, a nyelvért, az imádságért, melyet az anyátoktól tanultatok, az Istenért, akit imádtok, az érzelemért, amely kifürkészhetetlen s mégis ki nem írható azoknak szívéből, akiknek hazájuk van!

Mostoha az a haza, de haza mégis. A szenvedéseken, az elnyomatásokon és üldöztetésekön keresztül egy glóriás fényesség ragyog fölöttetek az éjszakában: a haza dicsősége!

Csodálunk benneteket, egyszerű, szegény és halálra szánt, szenvedésekre kárhóztatott orosz katonák, akik szeretitek a hazát és mentek meghalni érte, aki oly mostohán bánik veletek.

Ha a zszarnoki hatalomban egy szemernyie lenne ennek az érzésnek, amely a hazáért való halálra ad nektek erőt: szabad és boldog nép lenne már régen az orosz. Töletek elnyomott, elesigázott fehér rabszol-

gák tanulja meg e nemzetköziségben élő világ, hogy van még haza és azt szeretni kell.

KÖZIGAZGATÁS.

A vármegye közigazgatási bizottsága.

— márc. 16.

A vármegye közigazgatási bizottsága mint már jelentettük a vármegyeháza közgyűlési termében Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt hétfőn tartotta meg e havi redes ülését.

Az ülésen a szak előadók előterjesztésein kívül a folyó ügyeket is elintézték.

Az ülés lefolyásáról egyébként röviden az alábbiakban számolunk be.

Az alispán előterjesztése szerint a közbiztonsági viszonyok az elmúlt hóban figyelemre méltóbb módon nem zavartattak meg.

A főorvos jelenti, hogy az elmúlt hóban a közegészségügyi viszonyok kedvezőbbek voltak, mint január hóban.

Roncsoló toroklob 8 községben és 30 esetben, vörheny 9 községben 90 esetben, hasi hagymáz 5 községben és 10 esetben fordult elő.

Homokkertben összesen 7 gyermek betegedett meg.

Veszett eb marás Hajdudorogon 1 esetben fordult elő. Óngyilkosság az elmúlt hóban a megye területén 7 esetben fordult elő.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban egyenes adóban a megye területén 185,388 koronát fizettek be.

Fizetési halasztás az elmúlt hóban egy esetben sem adatott ki.

A bizottság a szakelőadók jelentéseit tudomásul vette s a még felmerült egyéb előterjesztések elintézése után a ülés véget is ért.

× **A sorozás.** Minthogy az idei sorozás határideje városunkban e hónap 21-től e hónap 26-ikáig immár végleg meg lett állapítva, a város katonügyi osztálya a sorozási tervezetet a következőleg állította egybe, mit az érdekelteknek egyidejűleg figyelmébe is ajánlunk. E szerint sorozás alá kerülnek: 1904. évi március hó 21-én az 1882. évi születésű állításkötelesek az I. korszaltály 1-ső sorsszámtól 200 sors-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: : tüdőbetegségeknel, légező szervek hurutus bajainál, ugymit idült bronchitis, szamarhurut és különösen labbdadozóknál influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögest és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást Kellemes szaga és jó ize miatt gyermekek is szeretik A gyógyszerárakban üvegetkint 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogyminden üve3 alanti céggel legyen ellátva.

J. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz)

számig. 1904. évi március hó 22-én az 1882. évi születésű állításkötelesek I. korosztály 201 sorsszámtól végig s az 1881. évi születésű állításkötelesek II-ik korosztály 1-ső sorsszámtól 80 sorsszámgig. 1904. évi március hó 23-án az 1881. évi születésű állításkötelesek II-ik korosztály 80-ik sorsszámtól végig. 1904. évi március hó 24-én az 1880. évi születésű állításkötelesek III-ik korosztálya egészen. 1904. évi március hó 25-én szünet. 1904. évi március hó 26-án az elmaradt állításkötelesek, a törődöttséggel jelentkezett népfelkelők és azon idegen illetőségű állításkötelesek, kiknek itteni állittatása engedélyezve van. Elszámolás és aláírás, sorozási hely Pavillon gyalogsági laktanya VI. számú terme.

× **Községi bíró választás.** Vámospércsen tegnap előtt volt a bíróválasztás. A képviselő testület egyhangulag Harcsarik Gézát választotta meg.

× **Sorozás a központi járásban.** Hajdumegye központi járásában április hó 6-án kezdődik a sorozás és pedig április 6-án Balmazújvárosan az első s második korosztálybeliek, 7-én a harmadik korosztálybeliek kerülnek mérték alá. Ugyancsak 7-én Hajdusámsonban, Mikepércsen és Vámospércsen soroznak; 8-án Egyeken és Tiszacsegén is megles a sorozás.

× **Társulat alakulás.** A Tóczó-, Kondoros- és Kádár-árok természetes vízfolyásoknak és ezek mellék folyásainak jókárban tartására az érdekelt birtokosok az ártérben birt holdak mennyisége szerinti többsége a társulat alakítása mellett nyilatkozván ma délután 3 órakor s a következő napokon Debrecen szab. kir. város székházának nagytermében Kovács József polgármester elnökle alatt alakuló közgyűlést tart, melynek tárgysorozata az alábbi: 1. Az alapszabályok megállapítása. 2. Elnök, alelnök s a választmány megválasztása. 3. Intézkedés a további teendőkre.

EGYHAZ és ISKOLA.

Érettségi vizsgálatok joga a kath. főgimnáziumban. A vallás és közoktatásügyi miniszter a debreceni róm. kath. főgimnázium V.—VIII. osztályainak vizsgáira, valamint az ez évi érettségi vizsgálataira az engedélyt megadta.

EGYLET.

A Debreceni Ügyvédi Kamara március 27-én délelőtt 9 órakor a kamara hivatalos helyiségében tartja évi rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Az évi jelentés tárgyalása. 2. A múlt 1903. évi zárszámadás felülvizsgálása. 3. A folyó 1904. évi költségelirányzat megállapítása. 4. Behajthatatlan tagsági díjak törlése tárgyában választmányi jelentés. 5. Dr. Megyery Pál kamarai titkár indítványa a kamara részére házvétel tárgyában.

A Jogász és tisztviselőkör közgyűlése. A debreceni jogász- és tisztviselő-kör e

hó 19-én, szombaton d. u. 6 órakor, saját helyiségében tartja Rendes Közgyűlést. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés. 2. Számvizsgáló-bizottság jelentése. 3. Költségelirányzat megállapítása. 4. Esetleges indítványok. 5. Tisztújítás. A közgyűlést a kör helyiségében társas vacsora követi, melyre aláírási iv van kitéve a kör helyiségében.

Meghívó. A siketnémákat gyámolító debreceni egyesületnek ma d. e. 11 órakor van a közgyűlése a vármegyeháza nagy termében. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Elnök választás, 2. Az igazgató-tanács jelentése az egyesület eddigi működéséről. 3. A felügyelő bizottság jelentése a pénztár állapotáról és a felmentvény megadása feletti határozat. 4. Az évi költségvetés megállapítása. 5. A felügyelő bizottság tagjainak választása. 6. Esetleges indítványok. — Az ifju egyesületnek máris mintegy 350 alapító és rendes-tagja van, akiknek a közgyűlésen való megjelenését ez uton is kéri az Elnökség.

Adományok. A siketnéma iskola javára a következő adományokat és befizetéseket vettem és köszönettel nyugtázom. Medgyaszay Gy. Lenke 10 korona. Allender Frigyes Lelesz 6 K., Ungvár polgármesteri hivatala 65 fill., özv. Tüdös Jánosné 1 K., Fábry Béla Gálszécs 5 K., Nyiregyháza város 10 K., Nyiregyháza város gyűjtése 3 K. 40 fill., a Debreceni Közgazdasági bank és a Hajdudorogi részvény takarékpénztár alapító tagsági díjaikat 40—40 koronát befizettek. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

Március 15 Debrecenben.

— márc. 16.

Verőfényes időben folyt le tegnap március 15-ikének magasztos emlékűnepe.

Ünnepelőbe öltözött emberek áradata hömpölygött az utcákon s az egész várost talpra állította az általános nemzeti ünneplésnek hangulata. A város minden házában nemzeti zászlók lengtek.

De szóljon minden szónál ékebben maga, az ünneplések lefolyása, melyről az alábbiakban számolunk be.

Megnyitó beszéd.

Az állami reáliskola önképző körének márc. 15. ünnepén elmondta:

Kardos Albert.

A magyar történelem folyamán megemlésködik az a természetes jelenség, hogy a nyugateurópai eszmék beleütköznek a nemzeti érzésekbe, hogy az idegen intézmények átültetése a magyar hazafiak ellentállását kelti föl, hogy a kívülről jövő szellemi áramlat idebent véres pártoskodást vagy legalább a lelkek viszályát vonja maga után.

A keresztyénség elterjesztése, és azal együtt új államforma, a királyság megalkotása a nemzeti küzdelmek egész sorát támasztotta, nem egy törzsfőnek s ezer meg ezer pogány hitű magyarnak az életét követelte áldozatul.

A reformáció háboruságot szült a lelkekben, melyet csak erőszak tudott annyira a mennyire elcsendesíteni. — A szatmári béke utáni intézményeket, Mária

Terézia és József császár reformjait még a művelődés, a tanítás terén is nagy idegenkedéssel fogadta a nemzet, sőt ez az új eszmék mély gyűlöletévé vált, mikor József teljesen letért a törvény útjáról.

Nyugoti szellem és nemzeti érzés, idegen eszmék és hazai hagyományok annál élesebb ellentétben állottak egymással, mert a nyugatit, az idegent rendezen a hatalom, a nem mindig magyar hatalom pártolta, erőszakolta a magyar nép kívánsága ellenére, a magyar nép akarata letiprásával.

Történelmünk e gyakori jelenségétől határozottan eltérnek az 1848. évi márciusi nagy napok s azok eseményei. Csodálatos, hogy a legmodernebb eszmék mennyire összeolvadtak akkor a legregibb magyar törekvésekkel, hogy nyugati szellem és nemzeti érzés mennyire összeforrott a szivekben, hogy az ujításokat, a felvilágosodásnak, az előrehaladásnak a reformját a nép valószínűleg megjórészt a hatalom ellenére.

Csodálatos, de egyuttal magasztos, hogy a mit a francia forradalom hirdett az egész világnak és a mit a magyar szívében óhajtott, hogy az emberi jogok, a jobbagység felszabadítása, a közteherviselés, a sajtószabadság, a parlamenti alkotmány, a művelt nyugati legujabb vívmányai hogy találkoznak a magyar népek százados nemzeti követelményivel, Erdély uniójával, a magyar hadsereggel, a budapesti országgyűléssel, a nemzeti bankkal abban a márc. 15-iki híres 12 pontban, melyek erre a nagy kérdésre feleltek: Mit kíván a magyar nemzet?

Valóban csak úgy érthetjük meg az 1848. évi március rajongó lelkesedését s a lelkesedés-szülte csodás eseményeket, ha tudjuk, hogy ekkor együtt és egyszerre hevitették a sziveket a művelt nyugati legmagasztosabb eszméi és a magyar nemzetnek legszentebb vágyai.

Egyuttal ebből magyarázható meg az is, hogy a március 15-i vértelen forradalomban és a későbbi véres szabadságharcunkban miért fordult felénk Európa minden művelt népének érdeklődése, segítő rokonérzése és majdan vigasztaló részvéte.

Adja isten, hogy Magyarország nagy küzdelmeiben mindig olvadjanak össze az európai legnemesebb eszmékkel a legszébb nemzeti törekvések, hogy nyugati műveltség és magyar szellem egymást segítve, egymást kiegészítve, fejlesszék mind hatalmasabbá a magyar nemzeti államot és juttassanak neki méltó helyet a művelt európai országok sorában.

E kívánsággal nyitom meg ifjusági önképzőkörünknek 1848. márc. 15-i emlékére szánt mai kegyeletes ünnepét.

Az oratoriumban. Az ünneplés közép pontja mint minden évben úgy ez idén is a főiskola történelmi nevezetességű oratóriumában folyt le.

A terem reggel 9 órára — már színültig megtelt városunk közönségének színe-javával.

Az ünnepen a város tanácsa nevében Vecsey Imre v. főjegyző, Oláh Károly és Szabó Kálmán v. tanácsosok és Roncsik Lajos főszámvevő voltak jelen. Ott volt továbbá a főiskola teljes tanári kara és a főiskola lelkes ifjusága is.

A magasztos ünnep egyébként a következő sorrendben folyt le:

1. Az énekkar Mácsai Sándor vezetésével a Himnusz énekelte el.

2. Szabó Márton dr., főiskolai tanár beszédet tartott. Hazafias, lelkes beszéde

az oratóriumban rég nem hallott lelkes éljenzést és tapsot érdemelt ki. Majd:

3. Jakab Lajos 3 th. szavalt a hazafias ünneplők nagy tetszése mellett.

4. Végül az énekkar a Szózatot énekelte el s az ünnepély ezzel véget is ért.

A főiskolai ifjuság ünnepe. A tegnapi ünnepségek közül kimagaslott a főiskolai ifjuság ünnepe.

Már kora délután megtelt a kollégium tágas udvara ünneplő hallgatósággal, hol a megállapított terv szerint először a Petőfi szobor előtt kezdődött az ünnepély sorozata, hol is

a Petőfi dalkör énekelt, ezután Oláh Béla beszédet mondott, majd Dobra Jenő szavalt a Talpra magyart és

a Petőfi dalkör énekelt. A szobor elől ezután az udvaron felállított emelvényt vette körül a közönség, melyre, a főiskolai énekkar száma után elsőnek Baróthy István lépett s mondott gyújtó beszédet. Utána

az Egyetértés Dal- és Zeneegylet énekelt. Ezután

Reke Kálmán szavalt ifj. Vályi Nagy Gusztáv pályadíjnyertes költeményét, óriási tetszés mellett, majd a főiskolai énekkar énekelt.

Innen a Szabadság szobor elé vonult a néhány ezer főből álló közönség, hol a Városi Dalegylet énekelt, utána Bakcsy József megkoszoruzta a szobrot, majd

Segesváry Viktor szavalt, mely számot

Szávay Zoltán beszéde követett és a Munkás Dalegylet énekelt.

3 óra volt, midőn a lelkes tömeg a városháza elé vonult, hol az ünnepség utolsó részlete következett. Elsőnek az összes dalegyletek a Himnuszt énekeltek. Ezután Erdély Károly mondott hazafiságtól duzzadó szép beszédet, melyet a Kossuth dalkör énekszámá követett. Majd Szilágyi Dezső szavalt a szépen a Talpra magyart. Végül a szózat eléneklése után sietoszott az ünneplők óriási tömege.

Az állami főreáliskolában. Az állami főreáliskola Petőfi önképzőkörre is szép ünnepélylyel áldozott március idusa emlékének. Dr. Kardos Albert tanár szép beszédben buzdította az ifjuságot hazaszeretetre. Beszédét e hiradásunk élén egész terjedelmében közöljük. — Tóth Árpád az önképzőkör elnöke tartalmas szép beszédben fejtegette a márciusi napok jelentőségét; Szabó István és Kiss Jenő hazafias költeményeket szavaltak nagy hatással. Neumann J., Kuthi Sándor Petőfi emlékezete című igen szép költeményét szavalt és osztozott a szerző sikerében. Németh Agoston a szabadságharc költőiről emlékezett meg szép nyelvezettel megírt tanulmányában. — Az ünnepélyen nagyszámú közönség volt jelen.

A kath. főgimnáziumban. A kegyes tanítórendi r. kath. főgimnázium önképzőköre tegnap d. e. 10 órakor szép s nagy naphoz méltó ünnepélyt tartott az intézet dísztermében, melyet zsufolásig megtöltött az ünneplő közönség. A gazdag műsort a főgimn. énekkar a Nemzeti dallal nyitotta meg. Majd Vidovich Ernő tartott hatásos szavaltot. Utána a szépen haladó önképzőkör elnöke Uj Sándor tartott lendületes, mindenkit elragadó beszédet. Majd művészi tehetségéről ismeretes Darvas György következett he-

gedűjátékával Éricz Ernő zongora kísérete mellett. Kitűnt még különösen Pósta Lajos, ki a Petőfi Hortobágyon c. melodramát adta elő Bartók Ferenc hegedű, Éricz Ernő zongora és Kabdebó K. cimbalom kísérete mellett. Majd felolvasás, utána ének következett, mely után Mózes András szavalt megkapóan. A főgimn. zenekara zárta be az élvezetes műsort.

A kereskedelmi akadémiában. A kereskedelmi akadémia ifjai is megünnepezték a nép szabadság napjának emlék ünnepét a következő műsorral:

Himnusz, énekelte az isk. énekkar. Ünnepi beszéd, tartotta Sz. Grósz József.

Talpra magyar! Petőfitől, szavalt Hegedüs Gyula,

„Egy gondolat bánt engemet“ Petőfitől, melodráma, zenéjét szerző Kapi Gyula Bárdos Mariska, a női keresk. tanfolyam növendékének zongorakiséretével előadta Czobor László.

1848. március 15., irta és felolvasta Eichhorn Oszkár.

Talpra magyar! férfikarra Kálozdy Jánostól, énekelte a Felső Kereskedelmi Iskola énekke.

Esküdjünk! irta Ábrányi Emil, szavalt Fried Sámuel.

Zárószó, mondta Szojka Gyula igazgató.

Szózat, énekelte az iskolai vegyeskar. Ki kell emelnünk Sz. Grósz tartal-

mas és szép beszédét. Bárdos Mariska k. a. művészies zongora játékát, Czobor László szép szavaltát, Eichhorn Oszkár ügyesen összeállított szép felolvasását és az intézet igazgatójának Szojka Gyulának gyönyörű záróbeszédét.

Az Egyetértés önképző-, dal- és zeneegylet tegnap este a Margit fürdő dísztermében tartotta meg márc. 15. ünnepét nagy számú közönség előtt. Zeneszámmal kezdődött az est, melyet a Hadak utja c. színműből egy részlet követett nagy tetszés mellett. Utána a dalkör énekelte a Talpra magyart. Ezután ismét szinpadra jelenet következett Verő György 1000 év c. művéből. Ezt Menyhart Rózsika hatásos szavaltát követte melylyel sok tapsot aratott. A Kossuth nótá elneklésével véget ért a műsor, ezután tánc volt hajnalig.

Az izraelita iskolában. Az izr. iskola is ünnepelt tegnap. Kuthy Zsigmond szép megnyitójával vette kezdetét az ünnepély szép számú közönség előtt. Lippe József tanító felolvasása után a növendékek szavaltai következtek. Szép készültséggel szavaltak: Hegedüs E., Zoltán Endre, Ungár István, Popper Ferenc, Havas Árpád, Römer Henrik, Goldstein L., Lefkovits Margit, Kis Ilona, Grünbaum M., Moskovits Margit, Braun Irén, Emeric Flóra. Végül a Szózatot énekeltek.

Az Abeles-féle leányiskolában. Az Abeles-féle polgári leányiskolában márc. 15-ikének emlékünnepét az alábbi és mindenben sikerült műsor szerint ünnepelték meg a növendékek, tanáraiak felügyelete és ellenőrzése mellett:

1. Himnusz. Erkel Ferencről. Énekeltek az intézet növendékei.
2. Megnyitó beszéd. Tartotta Hammer Ilona kisasszony.
3. Márciusi dal. Irta: Ábrányi Emil. Szavalt Varga Zsófia III. o. t.
4. Felolvasás. Tartotta Lakos Katica kisasszony.

5. Kossuth Lajos nótá. Lányi Ernőtől. Énekeltek az intézet növendékei.

6. Nemzeti dal. Irta Petőfi Sándor. Szavalt Fülöp Erzsike IV. o. t.

7. Szózat. Egresi Bénitől. Énekeltek az intézet növendékei.

A Kossuth Lajos jótékony asztaltársaság. A „Debrecen“ sörcsarnokban székelő Kossuth Lajos jótékony asztaltársaság tegnap este 8 órakor hazafias estélyt tartott. A kellemes estnek ez volt a műsora: I. rész: 1. Nyitány, Magyarai testvérek zenekara által. 2. Március 15-ike Takács Endrétől, szavalt a Kiróh Vilmos. 3. Hegedű szóló, előadta Kardos Samu. 4. Talpra magyar!... szavalt Kalitzki Ernő. 5. Virág lopás, szavalt Gál Z. II. rész: 1. Nyitány, Benczi Sándor zenekara által. 2. Szavalt Csiky László által. 3. Kuplák, énekelte Szilágyi Aladár. 4. Népdalok, énekelte K. Hegyi Lili. 5. Szavalt Cserny Béla által.

A műsor első részlete után Kardos Samu dr. ügyvéd mondott lelkes beszédet pohárköszöntő tormájában, ékes szavakkal emlékeztetve meg a tegnapi magasztos napról.

A Petőfi dalkör tegnap este hazafias estét tartott az Arany Bika dísztermében szép számú közönség előtt. Az ünnepélyen a Dóczy-intézet növendékei is megjelentek testületileg. Az estély érdekes műsorra az alábbi volt:

Nyitány. Magyarai Testvérek zenekarától.

Győzelmi dal. Huber Károlytól. Előadta a Petőfi-dalkör.

Ezután Ferenczy Gyula dr. lépett az emelvényre s hatalmas beszéddel emlékezett meg a nagy napról és Petőfiről. Ezután ismét a dalkör énekelte. Majd Baja Mihály szavalt költeményeiből néhányat nagy tetszés mellett. A szép számot ismét a dalkör éneke követte. A műsort vacsora, ezt pedig tánc követett, melynek a kora hajnali órákban volt vége.

A Kereskedő Ifjak Társulata este fél 9 órakor a kereskedő társulat dísztermében hazafias ünnepélyt rendezett, melyen igen nagy számú közönség vett részt. Az est fénypontja Szávay Gyula száma volt. A kitűnő poéta „Március 15.“ c. allegorikus, verses színjátékát olvasta fel óriási tetszés mellett. Különben a szép műsor minden egyes pontjáról csakis az elismerés hangján szólhatunk. Az estélyt társas vacsora követte az Angol Királynőben s utána tánc volt.

A színházban. A színházban is megünnepezték tegnap márc. 15-ét. Rákosi Viktor és Beóthy László Aranylakadalmát adták zsufolt ház előtt. A közönség lelkes hangulatban élvezte a hazafias darabot, melyet különben is kitűnő előadásban láttunk tegnap. Különösen szép alakítás volt Klenovitsé s Iványi Antal híres remek Mikulákja.

Thaly Kálmán meleg levele.

Mult csütörtökön, a midőn Thaly Kálmán merész és hatalmas ötletéből, a melyet az ő erős hazafisága és megkapó szónoki ereje vitt diadalra, helyreállott a parlamenti béke, a nemes képviselő urak vigan nyüzsgölödték mindaddig, a mig ismét összegyülekeztek, hogy Wolfner kollégájuk összeférhetlenségi ügyében biráskodjanak. A ki ez ügy zsürijébe

belé nem került, az még vidámabban ment haza, vagy máshová ebédelni, mert már akkor két óra felé járt az idő, s legalább aznap igazán minden képviselő busásan megérdemelte az ebédjét. Persze, leginkább Thaly.

Természetes, hogy a ki juror lett, annak még egy-két óra hosszat várnia kellett erre az ebédre. S a sors csufolódo véletlen szeszélye úgy hozta magával, hogy ezek között volt az ősz Thaly Kálmán is, a ki pedig, hiába daliás kuruc, egy kicsit mégis őszülő ur már, a ki legalább is a rendes ebédjét megkövetelheti, különösen ilyen nagy napon. De hát első a kötelesség és Thaly belenyugodott a változhatatlanba.

Persze sóhajtozott itt-ott egyet:

— Mi lesz az én meleg levesemből? — de megnyugodott a változhatatlanban, mert hiszen a jury működése sem tarthat örökké.

De minthogy a jury jegyzője Mezőssy Béla volt, a kit az ősz kuruc föltöbb kedvvel, még azt is megvárta, hogy a jury jegyzőkönyve elkészüljön. De már akkor nagyon sűrűen emlegette, hogy:

— Mi lesz az én meleg levesemből! — és nem is sóhajtozva, hanem folyton mélyebben dörmögve.

Végre elkészült Mezőssy is és mehetek, persze a Csalányiba, a hova Thaly ide s tova legalább egy negyed százada jár délenként egy-egy csésze meleg levesre. Mert habár tehetségében, és a figurájában is hatalmas, derék szál férfi Kálmán bácsi, vágyaiban olyan szerény, mint egy gyermek.

Csak egy csésze meleg levesre vágyott — délután 4 órakor. Ámde a mi Budapestünk kiállhatatlan nyárspolgáris kis világváros, a hol délután 4 órakor már jóformán sehol sem lehet ebédet kapni. Az a kis bor- és sörfü, a ki a Csalányiban szunyókált, egyenest kinevette az éhezõ honatyákat: hideg a tűzhely, nem lehet itt már enni semmit! Thaly és Mezőssy néhány perc múlva már künn álltak a Kossuth-utcán és nagyon szomorúak voltak.

— Hol kapok én most? . . . sóhajtott Thaly.

Hallgattak egy kis időt. Egyszerre Mezőssy agyán keresztül villant valami fény:

— Kálmán bátyám — ugymond bátran a derék ifju — te ma olyan nagyot tettél, olyan történelmileg is nagyot, hogy igazán pompás ebédet is megérdemelsz, nemcsak egy csésze meleg levest. Gyerünk a Nemzeti Kaszinóba!

— Hát el lehet oda menni? töprengett egy ideig a nemes kuruc, a ki különben nagy demokrata is.

Nemsokára ott voltak a földszinti utcai helyiségben. Ott még egyszer — ki tudja hányadszor? — el kellett mondanania a délelõtti nagyszerű történeteket. De végre is hozzájutott a csésze meleg leveshez, a mely, hál' Isten, nagyon izlett a derék férfiúnak. Sõt az is, a mi

utána következett. Nagyon ki lehetett éhezve, mert egészen jó kis étlapot evett végig.

Aztán jött a fizetség, — a számlája 19 korona vala. Megdöbönt! Persze fizetett. — De nagyon nézegette a számlát. Hosszan. Töprenkedve, kissé szomorúan is talán, nem minden haragnélkül. Végre talált valamit, a min kiölthette a bosszuját;

— Látod, látod, ez még sem járja. Az Üllői-uton, a hol lakom, 11 krajcár a kondorfí, a Csalányiban 16, — ez csak elég tisztességes haszon. De egy korona! Ez mégis borzasztó! Az igaz, hogy nagy üveget adtak, pedig én kicsit rendeltem. De ez az ő bajuk!

— De Kálmán bátyám, te ma olyan nagy ember vagy, a történelemben is bejutottál, kiskeresztese vagy a Szent István-rendnek, most megkapod a nagy keresztjét is, hátha még ötvenezer korona jutalmat is kapsz, ne sajnáld magadtól ezt az ebédet! — mondá csufolódo a kis Mezőssy.

— Az a baj, — mondá rá szomorúan mosolyogva Thaly Kálmán — hogy nagyon sokan lesznek az országban, a kik ezt a te viccedet komolyan veszik.

S.

H I R E K

* **A magyar művészet.** Rákosi Jenőnek az alföldi szanatórium javára rendezett előadásán a művészetről tartott nagyszabású fölolvasásából kivesszük a következő sorokat, melyekkel előadását befejezte:

Visszatérjek-e, hogy kevés mondani valómat belejézem, a magyar művészetre? A magyar képmás, a magyar képfaragás, a magyar építés, a magyar zene!

Hol vannak vajjon ezek a kimérák?

Nos, uraim és hölgyeim, ezek nem kimérák, ezek itt vannak.

Itt, elsőben is a mi szivünkben! Azokban az érzésekben, a melyek a mi-eink, azaz magyarok. Másodszor, itt vannak az ajkunkon: abban a nyelvben, a mely a mienk, azaz magyar. Harmadszor itt, a szemünkben, azaz látóképességünkben, a melylyel nézzük egymást, nézzük cselekedeteinket, nézzük a vidéket, az éghajlat csodáit; édességeit, veszedelmeit a magyarlakta földnek és a hogy mi látjuk mind ezt és az egész többi világot. És negyedszer, itt vannak abban az ötödik művészetben, a melyről eddigelé nem beszéltem, a melyben mind a többi négy a szobrászat, az építés, a festés és a zene egyaránt benne van: itt vannak az irás művészetében, a melyet szerényen a magaménak is vallok, s a melynek phantemonja a magyar irodalom,

És el is merem mondani, hogy mindaddig sem szobrászatunk, sem építésünk, sem festésünk, sem zenénk komoly, összeségében értékes és egységes nemzeti művészet nem is lesz, a míg összes művelők, teljesen át, meg át nem itatódnak

irodalmunk ismeretével, szeretével, lelkével, szellemével és fanatizmusával. Hogy érzésük, gondolkozásuk, vágyuk és ihletük belőle táplálkozzék, belőle induljon utjára s hozzá térjen vissza.

Mert attól az órától fogva, mikor ez meglesz, attól fogva fog csak az ecset, a véső, a kalapács és a vonó igazán magyarául beszélni, és attól fogva fogja művészeit a magyar teljesen megérteni, s ha nem is éppen megcsodálni, de szeretni, szeretni úgy, mint nyelvét, a mely neki mindenha a legszebb szín, a legplastikusabb szobor, a legszebb muzsika és a legdicsőbb építészeti összhang marad a világ minden alkotása között.

* **Személyi hír.** Latinovits Pál Bács-Bodrog vármegye főispánja tegnap városunkban időzött.

* **A lovas-dandár iskola vizsgálata.**

Az ez idén városunkban állomásozott s ide szervezett lovas-dandár iskola vizsgálatára gróf Paár lovassági felügyelő tegnap városunkba érkezett. A vizsgálat idejére egyidejűleg városunkba érkezett tegnap Vértessi Weisz Ernő lovas-dandár parancsnok is Temesvárról. A két lovas főtiszt a Bika szállóban szállt meg. A dandár iskola vizsgálatát már ma megkezdik, minthogy az iskolát már április hónap elején feloszlatták. A lovassági felügyelő és kísérete tiszteletére a tisztikar nagy része tegnap a Bika szállóban társas vacsorára gyűlt egybe.

* **Bőjtí istentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban ma d. u. 3 órakor bőjtí istentisztelet lesz.

* **Vasuton feladható táviratok.** A kereskedelemügyi miniszter a vasuton feladható táviratok dolgában a következő hirdetményt teszi közzé:

Hogy főleg a vasuton utazó közönség részére a távirat feladás megkönnyítését elrendeltem, hogy folyó évi április hó 1-től a mozgó (kalauz) posták a távirat feladást közvetítik. Felhívom a közönség figyelmét a következőkre: 1. A távirat megírására legcélszerűbben a zárt táviratlapot használhatják (ára 62 fillér — 10 szó díja a belföldi, osztrák, német, bosnyák és szerb forgalomban), de írhatják távirataikat közönséges papírosra is. Ez utóbbi esetben az illető papírlap a szöveg fölött Távirat felirással látandó el s azon a távirat díján felül a táviratlap 2 fillér ára is frankoügyben levonandó. Vevény nem adatik. 2. A távirat címéből ne hiányozzék a rendeltetési hely és amennyiben ott táviradnincs, az utolsó táviradahivatal neve, melyet a cimben mindig az utolsó helyre kell írni. 3. A feladó írja rá a táviratra teljes nevét és lakcímét, mert ez esetben távirata eljut rendeltetési helyére, habár nincsen is kellően bérmentesítve, de legfeljebb 40 fillér hiányozhat a díjból. — Ennél nagyobb hiány esetén a távirat nem nyer továbbítást. A 40 fillérnél kisebb hiányzó díjrészt 20 fillér pótdíjjal együtt utólag a feladónak kell megfizetni. 4. A távirat díját zárt táviratlapoknál a már lerótt 60 fillér díj betu-

dása mellett frankójegyek felragasztásával kell leróni.

* **A budapesti luxus lóvásár díjai.** A fővárosi Tatterszall telepén lezajló tavaszi luxuslóvásár díját tegnap délelőtt ítélte oda a zsüri a legszebb és legjobb lóanyagának. A bíráló bizottság tagjai voltak: Csepei Zoltán Elek (elnök), Széchenyi Imre gróf, Szapáry Péter gróf, Som-sich Andor, Ibrányi Mihály, Forster László, Kisfaludy Sándor és Kovács Sebestyén Endre. Díjakat nyertek: A négyes fogatoknál: I. díjat gróf Almásy Imre dr., II. díjat Hadik-Barkóczy Endre gróf, III. díjat Eszterházy Miklós Mór gróf, Elismerő oklevelet kapott Lipthay Arthur. A hintós fogatoknál: I. díjat Karácsonyi Jenő gróf, II. díjat Mikovich Sándor. A jukker fogatoknál: I. díjat Förster Ottó, II. díjat Mikovich Ágoston, III. díjat Höllriegel György, elismerő oklevelet kapott Blaskovich Elemér. A hátales lovaknál: I. díjat nyert Samarjay Lajos gyönyörű pejlova, II. díjat Farkas Géza sötét pejlova, III. díjat Wittenburg százados lova; elismerő oklevelet kaptak Trummer Antal sárgája és Samarjay Lajos kancája. A szebbnél szebb díjakat még a délelőtti folyamán szétosztották a nyertesek között. A vásár egyébként rendkívül élénk és mozgalmas. Ez ideig 88 ló kelt el 1100 korona átlagos áron. Ezenfelül még igen sok ló van alku alatt. A vásár ma lesz a legélénkebb.

* **Waldersee grófról.** Waldersee grófról, a minap elhunyt német főgenerálisról egypár nagyon kedves anekdotát mond el egy hamburgi újság. Bismarck herceg kancellárságának utolsó éveiben ismételten szárnyra kelt az a hír, hogy a herceg, a ki sehogy sem tudott megférti a császárral, lemond a méltóságáról és visszavonul. Természetesen találgatták már azt is, ki lesz az utódja és ilyennek legsűrűbben Waldersee grófot, a császár kedves generálisát emlegették. Waldersee gróf akkoriban éppen Augsburgban volt és meglátogatta régi jó ismerősét, Fischer polgármestert. A polgármester élt az alkalommal és kirukkolt a kérdéssel:

— Kegyelmes uram, mi igaz abból, a mit beszélnek, hogy nemsokára már excellenciád lesz a birodalmi kancellár?

Waldersee gróf mosolyogva felelt:

— Kedves barátom, a ki a halott Bismarck utódja lesz, azon nincs mit irigyelni; de hogy én az élő Bismarck utódja akarnék lenni, olyan ostobának már igazán ne gondoljon.

A másik anekdota nem Waldersee-ről szól, csak ő beszélt el, mint a jeletet fültanuja. A porosz-francia háború befejezésekor, mikor a hadisarc megállapításáról volt szó, Bismarck meghívta szakértőknéket a két nagy német finanszkapacitást, Erlanger bárót és Bleichrödert. Elmondotta nekik, hogy öt milliárdot szándékozik követelni. A horribilis summa hallattára Erlanger majd, hogy hanyatt nem vágódott:

— De, kegyelmes uram, mondotta, hiszen ennyi pénz talán a világon sincs. Gondolja meg, hogy ha ön Krisztus születése óta mindennap félretett volna ötszáz márkát, még sem lenne együtt az öt milliárd.

Bismarck elnevette magát.

— Krisztus születése óta! Lám, ezért hívattam én nemcsak önt, hanem

Bleichrödert is — mert már régebbtől datálja az időszámítást.

* **Időjelzés.** Meteor írja: Március hó csomópontjai, mint jeleztem, eddig is már igen kellemetlen, nedves, nyirkos változó időjárást hoztak, enyhébb állandóbb 2—3 nap csak a nagyobb közben volt, vagyis mint jeleztem 8 kát megelőzőleg. A 8 iki csomópont azonban újra csapadékosabbá, nyirkosabbá tette az időjárást. Bécs és környékén erősebb havazást is hozva. Erős hatása a 16—17-iki, mely utóbbi napon nálunk nem látható gyűrűs napfogyatkozás lesz, így ez és a követő 18—20-iki csomópontok igen zavaros időjárást hoznak a számmunkra, amelynek folytán a tavasz kezdete nem ígérkezik kellemesnek, ami lehet, hogy a terményeknek csak előnyére válik, mert április 10-ike és május 8-ika veszedelmes hideg, fagyos jellegű csomópontok, amelyeket, ha valamely eddig még előre nem látható napkitörés nem fog enyhíteni, úgy nagy pusztítást hozhatnak elő. — A kései tavasz beállása folytán így a fejlődésükben elmaradt termények mégis kevésbé fognak szenvedni, mint különben. Március hó hátralevő változási napjai: 14—16—17—18—20—24—26—27—29—31-re esnek.

* **A béke és a csillagászat.** Egy munkatársunk, aki nem tagja az alkoholelles társaságnak és ennél fogva sűrűn szokott több csillagot látni az égen, mint a mennyi van, a hirtelen, váratlanul beállott parlamenti békéről a következő rigmust költötte:

„Béke van már az országban,
Az exlex is véget ért.
Fizethetjük az adónkat
Van okunk örülni mért.
Örömben a napokban
Én is ittam egy nagyot
S hazamenve felfedeztem
Vagy hatszáz új csillagot,
Büszke voltam szörnyen rája
S el is mondtam én bizony,
Hogy én hozzám képest mafla,
Sifli ma Flammorion.“

* **Esküvő.** A szív és lélek töszükségletének s a természet követelményének tétetett elég a mai napon, amelyen két egymásért dobogó kebel egyesült a házasság eszmélyének testét adva. A köztiszteletben álló család, özv. *Medgyaszay Sándorné fia, Medgyaszay Sándor*, a legnagyobb hentesüzlet tulajdonosának egyike, vezette oltár elé *Láng József* hentesmester kedves leányát, *Irmát*, Budapestről. Kívánjuk, hogy ezen az élet legfontosabb lépése a jövőbe — boldogságra vezessen.

* **Effata.** Február 14-dikén valamennyi helybeli templomban a siketnémákról szentbeszédet tartottak a lelkészek. E beszédek közül Jánosi Zoltán, ev. ref. lelkész a saját prédikációját ki nyomatta. A tartalmas beszéd „Effata“ címmel jelent meg és úgy Csáthy Ferenc könyvkereskedő üzletében, valamint a siketnémák iskolája igazgatóságának darabonként 20 fillérért kapható. A tiszta jóvedelem a siketnémákat illeti. Szívesen ajánljuk e füzetet az érdeklődők figyelmébe.

* **Halálozások.** Városunk tegnapi halottai: Páezi Béla János ev. ref. 33 éves, Gulyás Mihály ev. ref. 52 éves, Krámer József izr. 86 éves, Kovács András ev. ref. 60 éves, Tóth Mária ev. ref. 1 hónapos.

* **Verekedő tótok.** Két erdélyi tót pintérlegény jár néhány nap óta városunkban munkát keresni. Tegnap is e címen vetődtek be Zsurka Miklós pintér mesterhez. Itt rövidesen szóváltás támadt közöttük, mire az egyik tót legény, Lják László egy fűrészszel fejen ütötte Zsurkát s azzal elfutottak. A Hatvan-utcai sorompónál azonban elfogták őket s most Lják László társával Csama Jánossal a rendőrségen vannak, honnan illetőségi helyökre toloncolják őket.

* **Talált tárgyak.** A rendőrség jelenti: Folyó hó 11-én találtatott egy csomó kulcs, mely a rendőrkapitányság bünyügyi osztályánál őriztetik, hol kellő igazolás után tulajdonosa átveheti. Folyó 10-én találtatott egy rózsafa és egy gyökeres cserje s miután tulajdonosa mind ez ideig nem jelentkezett, felhívattik a közönség annak tudomásul vételére, hogy az a rendőrkapitányság bünyügyi osztály főnökénél őriztetik, hol kellő igazolás után tulajdonosa átveheti.

* **Rövid hírek.** *Kohn érsek lemondott.* Rómából jelentik, hogy Kohn ol-mützi érsek tegnapelőtt a pápánál volt kihallgatáson, mely alkalommal beadta lemondását. Az érseket kártalanítani fogják. — *A pápa levele királyunkhoz.* A király — mint Bécsből jelentik — tegnapelőtt fogadta Nocotrát a bécsi pápai nunciatura ügyvivőjét, ki ez alkalommal X. Pius pápa sajátkezű levelét adta át az uralkodónak. — *Betiltott gyermek esték.* Berlinből táviratozzák, hogy a rendőrség betiltotta a lengyel estéket. Ezen u. i. a lengyel anyák gyermekeikkel jelentek meg, hogy ápolják a nemzeti érzést s a gyermekeket a lengyel szokásokra tanítsák. — *Olasz tüntetés.* Triesztből jelentik: Tegnapelőtt Fradellettó volt velencei polgármester felolvasást tartott, mely után nagy szabású tüntetést rendeztek. A német gimnázium előtt összegyűltek ezt kiáltozták: *Olasz egyetemet akarunk, éljen Olaszország.* A rendőrség a tüntetők fejét letartóztatta.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fénykép nagytársági műtete Piacutca 44. dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatokban.

x **Végzett joghallgató** bármilyen iskolai növendékek tanítását elváltalja. — Cim a kiadóhivatalban.

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly** zenekara játszik.

Apróságok.

Budapest, márc. 15.

Az indemnítási vita során, a tegnapi napon pompásan bevált Tisza István jóvendőmondó talentuma. A miniszterelnök, amaz emlékezetes beszédében, melyet a szabadelvűpárt értekezletén tartott s melyben a harcot megelőző napokban kitarásra buzdította hivat, képet rajzolt a magyar költségvetési vitáról s találóan jellemezte egy pár szóval azt a gonosz szokást, hogy széles általánosságban mennyit szoktak beszélni a költségvetés folyamán anélkül, hogy a dologhoz szólnának.

Tegnap aztán be is vált ez a jóvendőlés. Igaz, hogy még nem a költségvetésnél, de legalább az indemnítésnél. Ahelyett, hogy a szónokok a tárgyhöz szóltak volna, elkalandoztak az elméleti politika tágas mezőire s előadást tartott például Kovács Pál a liberalizmusról s más egyebekről.

Az este aztán szóba került ez a dolog a szabadelvű pártban, ahol valaki igen szomorúan jegyezte meg:

— Én nagyon féltém a házszabályokat, de még jobban félek Bedőházy és Kovács Pál uram elméleteitől, pláne, ha az ex-lexből kellene kijutnunk. Szinte azt szerettem volna hát, ha végig csináltuk volna a harcot és találtunk volna valami orvosságot ezek ellen az elméleti fejtegetések ellen, mert ma csak az indemnítási vitánál töltötték be a levegőt. Mi lesz még a költségvetésnél.

Ez egy kedves részlet a szabadelvűpárt belső életéből és pompás anekdota, amely Tisza István kormányra termetiségét dicséri.

A küszöbön álló harc napjaiban volt ha a szabadelvűpárt egyik nagysága, aki szívesen tünteti föl magát úgy, mintha vagy ötven ember állana a háta megett, odalép Tisza Istvánhoz s azt mondja:

— Kegyelmes Uram. Nekem aggodalmaim vannak az indítványod miatt.

— No, mondja Tisza. És mit csinálnak az aggodalmaiddal.

— Oszlasd el őket kegyelmes uram.

— Nagyon szívesen, csak mondd meg a módját feleli Tisza.

— Hát kérlek — feleli az aggodalmaskodó nagy fontoskodva — mutasd meg nekem az indítvány szövegét, mert hátha vannak benne olyan passzusok, amelyeket nem fogadhatnék el. Ez esetben természetesen kénytelen volnék levonni a konzekvenciákat.

— Sajnálom — felelt Tisza, de nem tehetek eleget kérésednek.

— Tehát nem mulatod meg.

— Nem. Hanem ajánlok neked valamit.

— Nes?

— Menj haza és tetess hideg borogatást a fejedre.

— Miért?

— Mert attól elmúlnak az aggodalmaid és megnyugszol.

Persze, hogy erre az illető politikus rögtön beszüntette az aggodást.

Az orosz-japán háború.

Berlin, márc. 15. A Berliner Tageblatt közli, hogy Japán hasztalan keres a külföldön hadikölcsönt. A külföldi pénzesoportok és bankok nem érik be a japán kormány aláírásával, hanem más hatalom kezességét is kívánják.

Az új orosz haditerv.

Niucsvang, március 15. Kétségtelen, hogy az orosz hadvezetőség megváltoztatta eddigi haditervét, miután a japán hadügyi kormány a tengeren kivított győzelmeket nem tudta kihasználni és a tengeri hadműveletek idején elmulasztotta a szárazföldi hadműveletek gyors keresztülvitelét. Így az orosz haderő időnyert a felvonulásra és a jó hadállások szerzésére.

Az orosz szárazföldi hadsereget majdnem teljesen megbénítják a nélkülözések, a nagy fáradalmak és a rossz élelmezés. Ez volt az oka annak is, hogy dél felé nem indítottak nagyobb csapatokat. Az orosz katonaság heteken át nem kapust, mert a lakosság elhajtotta a marhákat, a melyekben azon a vidékeken különben is nagy a szükség.

Az orosz-kinai bank, amelynek fiókjai vannak Dalnyban, Por-Arthurban Niucsvangbey, elrendelte, hogy chekeket ne váltsanak be, csak papír rubelre szóló váltókat. A kínai papírpénzt 10 százalék ázsíót köveinelnek, a tiencsini banknál pedig 5 százalékot. Ilyen körülmények közt az orosz földön tartózkodó angolok és amerikaiak nagy bajba jutottak. Az orosz-kinai bank azért tette ezt a rendelkezést, mert az angol és amerikai bankok nem fogadnak el papír rubelt.

Orosz hangulat.

Berlin, márc. 15. Pétervárról táviratozzák, hogy a posta- és táviróhivatalnak.

A gyűjtés eddig 25,000 rubelt eredményezett. Az orosz hivatalnokok felhívást intéztek a francia posta- és táviróhivatalnokaihoz, hogy járuljanak adományaikkal a gyűjtéshez. Az orosz posta- és táviróintézmény összes alkalmazottai lemondottak fizetésük 2-5 százalékáról a háború céljaira.

Részletek az ostromról.

Pétervár, márc. 15. Port-Artur legújabb ostromáról még a következőket jelentik: A japán flotta az erődöt tiz verstnyire kezdte meg a tüzelést, hogy az orosz ütegeket provokálja a tüzelés visszavonására. Egy gránát lecsapott az egyik ütegre és megölt egy altisztet. Egy

japán torpedónaszád a saját aknáján robbant fel és elpusztult. Egy orosz bomba egy japán cirkálóhajóra esett s annak gépezetét széjjelrombolta.

Harc orosz és koreai csapatok közt.

London, márc. 15. A Daily Chronicle jelenti Szjoulból: Az oroszok hadműveleteit felette megnehezíti a Vicsu folyó áradása. Egy erős koreai csapat, rendes katonaság megtámadott egy orosz ezredet. Heves harc fejlődött ki. A koreaiak túlyomó számban voltak, az orosz csapatot levertek s hétszáz embert elfogtak.

Porth-Arturt feladták.

London, márc. 15. A Daily expressnek jelentik Tokióból, hogy az oroszok holnap kivonulnak Porth-Arturból.

Japán cáfolat.

Tokio, márc. 15. Hivatalosan megcáfolják itt Alexejev tengernagy jelentésében foglalt azt az adatot, hogy Porth-Artur negyedik ostroma közben egy japán torpedóromboló megsemmisült és a Takazako cirkálóhajó súlyosan megrongálódott. A japán torpedóromboló hibáját e hét folyamán kijavítják a nélkül, hogy a hajót száraz javítóműhelybe kellene szállítani.

S Z I N H Á Z.

M Ü S O R:

Márc. 16. szerda: Tavaszi daljáték.

Márc. 17. csütörtök: Brankovics György. szomorujáték.

Márc. 18. péntek: Bob herceg, daljáték.

Márc. 19. szombat: III. Rikárd, szomorujáték.

Márc. 20. vasárnap d. u.: Aranyvirág daljáték, este Cigányélet, népszínmű. Először.

— **Porzsolt igazgató bukása.** A népszínházi bizottság tegnap felbontotta Porzsolt Kálmán igazgató szerződését és a Népszínház igazgatását nyomban Vidor Pálra ruházta át, a ki már a mai napon átveszi a népszínház igazgatását. A népszínház tagjait szerződésük lejártáig köteles megtartani.

— **(A nagyváradai színház.)** Most írják ki sorban a nagyobb vidéki színházakra a pályázatot. Debrecen kezdte legelőször az előkészületeket, de mégis már két nagy város megelőzte Debrecen. És pedig Arad, mely május 1. határidővel már kiírta a pályázatot és Nagyvárad, melynek színházi bizottsága pályázat mellőzésével újabb három évre Somogyi Károlynak adta a nagyváradai színházat.

— **(Szinigazgató híradása.)** Szerdán kerül színre Strauss József 3 felvonásos operettje a Tavaszi. A főbb szerepeket ismét Felhő Rózsi, Ráthonyi Tilla, Krémerné Lili, Püspöky Rózsi, Mezei Andor, Iványi Antal, Krémer Jenő és Faragó Ödön játsszák.

Pénteken kerül színre a Bob herceg huszonötödik, általános bérletszünetben, melyre a jegyek előre váltathatók.

Vasárnap este lesz a premierje Dankó Pista 3 felvonásos népszínművének a Cigányéletnek. A népszínmű főbb szerepeit Jeszenszky Irén, Krémerné Lili, Ebergényiné Amália, Krémer Jenő, Mezei Andor, Iványi Antal, Pataki Béla, Sebestyén Géza és Faragó Ödön játsszák.

TAVIRATOK.

Ünneprontó utcai nép.

Budapest, márc. 15. Ma délután folytak le Petőfi szobra előtt a szokásos március 15-iki hazafias ünnepek, melyek után az elvonuló közönség sorai közül a szocialista sztrájkoló szabó, lakatos és suszterlegények a Ferenciek terén megrohantak egy szenes kocsit és azt az utolsó széndarabig teljesen kifosztották. Ezzel a szénnel felszerelve gyálázatos ünneprontó tüntetéssel végig tolongtak a kerepesi-úton, számos kirakatot, lakásablakot bezúrtak. A népszínháznál a csöcselék vezetője vörös zászlót bontott ki, mely jelre befordulva az Erzsébet körútra a kávéházak, boltok kirakatait és az ablakokat, köztük Blaha Lujza hét ablakát bevették. — Fleissig bankházának kirakatát kirabolták. Vágató lovasrendőrség verte szét az aljas csöcseléket, huszat letartóztattak.

A gépkocsival szédelgők.

Budapest, márc. 15. A londoni rendőrség a budapesti rendőrséggel együtt megállapította, hogy azt a magyaranyu gépkocsi szédelgést, melyet ismeretlen szélhámosok legutóbb megkíséreltek, Robbly Jenő a több ízben megszökött fővárosi vívómester és Jankovics Gyula a puhói nábob néven sokat emlegetett szédelgő követte el.

Gabonatözsde.

Budapest, március 14. Buzakinálát mérsékelte, vételkedv korlátolt. Lanya irányzat mellett 20,000 métermázsza került forgalomba, gyöngén tartott, közben valamivel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: borult.

Buza áprilisra	8:32-33.
„ októberre	8:23-24.
Rozs áprilisra	6:57-58.
„ októberre	6:67-68.
Zab áprilisra	5:59-60.
„ októberre	5:69-70.
Tengeri májusra	5:29-30.
„ júliusra	5:40-41.
Repce augusztusra	11:35-45.

Vetni-való bükköny, zab, árpa köles stb.

kitünő minőségű

legolcsóbban beszerezhető

WEISSENBERGNÉ és FIA CEKNÉL

Tizenháromváros-utca 39.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, kistemplombazár

Férfi fehérnemű osztály.
Kitünő szabású férfi ingek
Gallérok, Kézeltők,
Vászon és pamut alsónadrágok
Nyakkendők, Esőernyők.

!! Teljes férfi kelengye !!
! Szabott árak !

SZŐLŐLUGÁST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: Émelléki első szőlőültetvénytelep Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Neustein Fülöp Cukrozott Hashajtó labdaccai

melyek gyorsabban a legjobb eredményt használattatván és legkiválóbb orvosok által mint

gyengéden hashajtó, feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, teljesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz csak 2 korona o. é. 2.45 korona összeg előtes, beküldése esetén egy tekercs bérmentesen küldetik.

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdaccait Valódi csak ha minden doboznak oldala a törvényileg bejegyzett „Hó Leopold” védjegyünkkel, vörös-fekete nyomtatással van ellátva. Védjegyzett dobozaink, utalványain és csomagolásainknak a „PhilipkeNus tein Apotheke” aláírást kell tartalmazniok.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ö. Füleky P. Mihály J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth E.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza a „Szt-Lipóthoz” Wien, I. Boz., Plankengasse 6

3429.

Árverési és zárt ajánlati hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó Simonffy utcai 2 számú bérház VIII számú bolthelyisége 1904. évi Március hó 23. napján délelőtt 9. órakor a város székházának közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen, esetleg zárt ajánlat útján a városi számvéviségnél hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek mellett 1904 évi május 1. napjától számított három évre bérbe adatik.

Írásbeli zárt ajánlatok az árverési feltételeknek megfelelően szerkesztve az árverés megkezdéséig városi főjegyző urnál adhatók be, s az árverés megkezdése előtt fel fognak bontatni.

Debrecen 1904 március hó 7 én.

A városi tanács,

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és szénát tartalmú, vért és albumin tartalmú erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban zavart állatoknak, kislányoknak, gyermekeknek, betegeskedőknek, azoknak, akiknek a szervezetük gyengébbé válik, a szervezetet erősíti, a vért és albumint tartalmú, a szervezetet erősítő szer.

vas-Somatose

szénát tartalmú

szénát tartalmú

Van Somatose négyféle: 1) szénát tartalmú, 2) szénát tartalmú, 3) szénát tartalmú, 4) szénát tartalmú.

Somatose rendelési pontjait a következőkben találhatók:

Raktárak: Debrecen: Dr. Rothschnek, Tóth E.

Miért szenved

ezer és ezer ember minden
ok nélkül rendetlen és króni-
kus szorulásban, elzsírosodás-
ban, szakadásban??

Ezek ellen füzetem ad
felvilágosítást, mely in-
gyen kapható.

Dr. M. Remanns, (Maatsricht
(Holland.)

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBORSZESZ
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Csász. és kir.

udvari szállító

Fernolendit

A világon legjobb lábellenfényesítő és krém mindenféle világos és fekete bőr-
nemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pe-
csétes, sárga vagy barnabőrök alyosin egészen új fényt ad.
Alapított 1882. Gyári raktár Budapes V. Lpót-körút 24. (Briefadresse Wien III—
für Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém Debreczen város n. é. közönségének becses tudomására
jutatni, hogy

a Péter Pál-féle s utóbb Lendvay Kálmán által birt-
s a „Kis pipához“ címzett
vendéglőt

március 16 án átvettem s főtörekvésem lesz, hogy kitűnő magyar kony-
hával, jeles tisztán kezelt homoki fajborokkal, olcsó árak és pon-
tos kiszolgálással érdemeljen ki a n. é. közönség pártfogását.

Tisztelettel

Beke Aladár,
vendéglős,

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FŐTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét,
mely teljesen ártalmatlan, nem
zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üde-
séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot
tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható
arcvörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb tisztáta-
lanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A krém-
méhez használ-
landó poudert, a **Harmat-arcpor**, mely az arcnak
üde, ifju szint

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér,
rózsa s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártal-
matlan volta s finomsága által vetekedik minden más
készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz**
ára 50 fill. Nagyobb **A Molitergin** a legkiválóbb
dobozé 1 és 2 kor.

A Molitergin arc s különö-
sen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű
lágyságot, bárszyszerű finomságot kölcsönöz. Fe-
hériti az arc- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem
zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy
arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz.
Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, pu-
hává változtat. Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyték tekintetében versenyeznek minden e nemű
készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos féle
Növényi-hajszes. Meggátolja a hajkihullást,
a fejbőr megkorpásodását,
a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől.
Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű.
Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen
ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszes
ára 1 vagy 2 korona. **Növényi hajkenőcs.**

Dr. Borsos-féle
Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s in-
kább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható
anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is,
mint a Borsos-féle hajszes. Ezen hajkenőcs is, tel-
jesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
Egy tégelyhajkenőcs
ára 1 korona **Iztelen csukamájolaj**

A Mihalovits-féle
teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort
nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen sze-
dik. A Mihalovits-féle

China-bor.
China vas-bor. | Egy üveg ára
Conduangó-bor. | 1 korona 60 fill
Pepsin-bor.